

נאמר של נייר

הסירנות של טיטאן ★ עלי טהא: קורבן ראשון

של 1984 " ★ הבלש העברי חוזר למדף ★ סטאלין

רומס את המהפכה הרוסית ★ הכבוד האבוד של שירת היידיש

תרגום

ציניות קוסמית

אין ספק שספריו של קורט וונגוט נחשבים מיטב הספרות הצינית העולמית. אחרי בית מיטבחיים חמש, אמה לילה, יברך אותך אלוחים אדון רוזוטר, ציפור כלא, ארוחת-

סופר וונגוט לא בין חיפה לבירות

בוקר של אלופים ועריסת החתול, ראה אור בתרגום לעברית ספר נוסף פרי עטו של וונגוט, בשם הסירנות של טיטאן (*).

* קורט וונגוט - הסיראונות של טיטאן; עברית: יותם ראובני; הוצאת זמורה ביתן; 209 עמודים (כריכה קשה).

וונגוט, שבהיותו שבויה מילחמה עבר את חוויית הפצצת העיר הגרמנית דרוזו, עיר שהעניקה לו את שם הקוד הספרותי-הזייתי "טראלפאמאדור", חווה למדה-ספרים עם חוויית עתידית, הכרוכה באותה טראלפאמאדור.

בהסירנות של טיטאן חוברים כל מרכיבי ספריו האחרים של וונגוט, החל באיש העשיר עלי-אדמות, דרך מהילה קשוחה של הווה ועתיד, פלישה של בני מאדים לכוכבי-הארץ וביקורת לגלגלית, המעניקה פרופורציות אחרות למימד ההיסטורי.

בניסוחי פתיחה כמו האנשנות שיגרה את סוכניה הקדמה שלה החוצה, כל הזמן הורצה... דרך מלאכי קנסטנט מהוליווד, קליפורניה, האמריקאי העשיר ביותר - הדולל ידוע אל רומפורד, האדם הראשון שרכש ספינת-חלל, אחרי ששילם תמורתה המישימים ושמונה מיליון דולר מכיסו הפרטי... נוצרת התישלות ההיסטורית, המוליכה את פירקיה-ספר למסקנה, שכל תולדות המדינה-אנושי על פני כדור-הארץ נועדו לספק חלק חילופי לספינת-חלל של סוכן בינחללי, שהגיע מטראלפאמאדור.

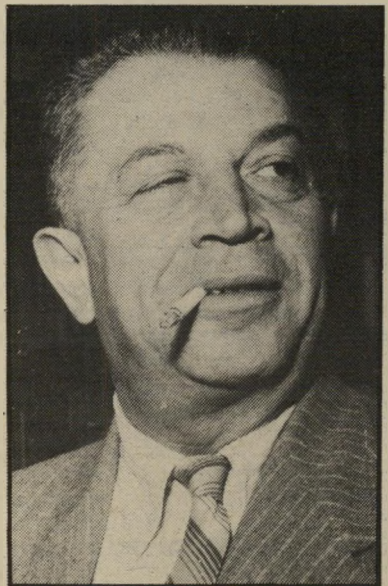
הנחת-העולם המנחה ספר זה של וונגוט, ברומה לקודמיו, היא שכוחות עליונים מריכים את מהלכי-אנוש. השוני בין וונגוט לדתות למיניהן הוא בכך, שהנחות-היסוד שלו אינן דתיות וגם אינן חוסכות לעצ ציני מהמאמינים. רומפורד, איש האינספנידבלה הברונר סינקלסטית, משרד בין מלאכי קנסטנטאט וביאטריס רומפורד לזיווג במאדים, שם יוולד בנך ובנה של ביאטריס.

בהסירנות של טיטאן שב אחד ממאפייני כתיבתו של וונגוט - זריקות מתוחכמת. הפעם הן משמשות גיוס הלוחמים לצבא המאדים, המוקם כדי להילחם בכוכבי-הלכת ארץ, כדי לאחדו. וונגוט מביא את סיפור הקמת האימפריה הכלכלית המטרופת של נואל קנסטנטאט, אביו של מלאכי, המכה את הבורסה באמצעות ראשית-יבות מתוך התנ"ך והברית-החדשה. כאשר מגוייס מלאכי, הפושט-דגל, לצבא המאדים, כתחליף לבית-כלא, הוא מקבל דרגת סגן-אלוף בצבא זה, דרגה שאינה מאריכה ימים. עד מהרה הוא הופך חייל מן השורה, כצבא המיושן והמטורף של המאדים, המתמרן את הנחיתה לכדור-הארץ, כאחד משטופי-המוח של צבא המאדים עובר מלאכי טיפול, המשכיח ממנו את עברו. שמו החדש הוא ארנב.

מקור

תידהר ושות'

תחושה של חגיגה לעיניים באה לי למראה הקובץ הבלש העברי חוזר - מיבחר הסיפור הבלשי מפלשתינה (אי), שראה אור בימים אלה (*).

בלש תידהר שרלוק הולמס ארצישראלי

ספר זה הוא עוד מסע לארץ שאינה עוד בנמצא, ארץ שטוב עשו בניהווג הדוקטורים זוהר ויעקב שביט, שהביאו את עדנתה הבלשית בקובץ זה.

* זוהר ויעקב שביט - הבלש העברי חוזר - מיבחר הסיפור הבלשי מפלשתינה (אי); הוצאת סיפרי מוניטין; 228 עמודים (כריכה קשה).

כאשר ניתן האות ופורצת מילחמת-העולמות, עורך אונק ויצא להשש את אשתו ואת בני ואת ידיו הטוב ביותר.

לבנו אומר אונק: אני אגנוב ספינת-חלל, אתה, אמך ואני נעלה עליה ונפוס מכאן! כדי להגשים את נבואת רומפורד.

מסתבר כי המילחמה בין כדור-הארץ ומאדים נסתיימה במפלת המאדים: אף נפש אחת לא נותרה על מאדים. אף מיבנה שהיה על מאדים לא נותר על תילו. זו היתה: ההתאבדות המתוכננת של מאדים שמומנה על-ידי רוחחים שהתקבלו מהשקעות בקרקעות, ביטחונות, הצגות ברודוווי המצאות שונות. האיל ורומפורד יכול היה לראות את העתיד לבוא, לא היה דבר קל עבורו מאשר עשיית כסף...

אלא שתוכניותיו של אונק, שהלכו בתלם הרומפורדי, הביאו לנחיתתו ביהר עם סמל מצבא מאדים, בשם בועז, על הצד האפל של מרקורי מרחק של שבועים ותשעה ימים ארציניים ממאדים. במרקורי היה אונק לכוד בניסיון לפיתרון חידה, שהסריפה את רעתו, בעוד בועז עסק בהאונה למוסיקה קלאסית ובעצמו.

כאשר בעזרת רמויס, עם חלוף מן רב, נפתרה החידה, נחת אונק כחליתו על-פני כדור-הארץ, בעיירה יוסט ברנסטייבל, קייפ קוד, מאסאצ'וסטס, ליד כנסייה, ששמה כנסיית נורדהחלל העיפה, וכאן אחרי פרשיית התגלות, מתערב רומפורד, המפגיש את אונק עם בני מישפתו, אשתו ובנו, ומשלחם לטיטאן, אחד מירחיו של שבתאי.

בטיטאן הם פוגשים את הג'נטלמן מטראלפאמאדורה: לסאלו לא היו זרועות. היו לו שלוש עיניים ועיניו יכלו לקלוט לא רק את מה שמבנה הסקטורום הנראה, אלא גם קרני אינפרא-אדום, אולטרה-סגול ורנטגן. סאלו מפענח בטיטאן את סוד קיומם האנושי ואת המסר שהוא נושא לגלקסיה, שבה מצוי כדור-הארץ, כאשר המסר הסופי ברבר קיומו של כדור-הארץ הוא: הם שלטו בנו כך שבידנו את כל חייה לזה שנחזיר חלקי-חלוקה לאחד מהם. שליח טראלפאמאדורי שנתקע באן בטיטאן, וחלק החלוקה, הוא הקמע שנושא כרונו, בנו של אונק. הסירנות של טיטאן הוא מסע מרתק של ציניות קוסמית, לעיתים מהמם ברדימונו ובערכיו הארציים, בעידן שבו, במקומות נידחים כפלאנטה שלנו, בין חיפה וביירות, עדיין יורים אנשי צבא אלה באלה. ספר מומלץ ביותר.

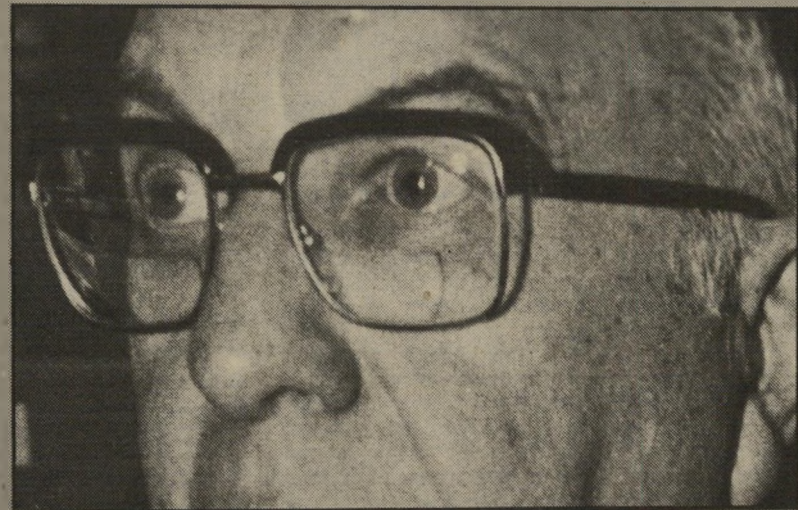
צנזורה

הבורג הגדול עינו פקוחה

מארא מהפכר באבול בגלל המערבי חבר רקה יעמד לרץ על קובץ סיפורים קצרים שהתפרסם לאחרונה בשם פרח לעיני חדיגיה, שבו הוא מתאר בסגנון ריאליסטי את המאורעות בגדה המערבית וברדום-לבנון. עלי מארא נחקר בידי מישטרת חיפה, והאשם השחודי בערבות עצמית. כן חקרה המשטרה את בעל הרפוס אבררהמון מעזב, שהרשים את הספר.

עד כאן לשון הדיעה בהארץ. ספר אסור מוכר לי תמיד את סיפור של ג'ורג' אורדול 1984, על עולם שתושביו בשר תותחים למילחמה לא-כרויה, תושבים שעליהם לחשוב אחת, באורח מחשבתו של האח הגדול. מאחד שאנו חיים עדיין בעידן של אחריות מיניסטריאלית, הרי שברורה אחריותו של שרהמישטרה בורג למעצב סופר על כתיבת ספר ולחקירת בעל בית-דפוס על הדפסתו.

מה שלא ברורים הם כישוריו הספרותיים של שרהמישטרה, שלמעט חזרות קלושות על ספר הבדיחה והחידוד של אלתר דרדיאנוב, לא ברור הקשר שלו לספרות כלשהי, למעט הימיו העולה למיקרא מעצר זה: הבורג הגדול - עינו פקוחה.

עיניו של שרהמישטרה והסנים בורג מחלל הדמוקרטיה וחזכות לכתוב ולקרוא

שרהמישטרה-הסנים הנוכחי, ד"ר יוסף בורג, מי שכיהן בתפקידים מיניסטריאליים כמעט בכל ממשלות ישראל השונות זה יותר מ-30 שנה, מאפיין את הפתיה של שנת 1984 בזכיות הפרט במדינת ישראל.

הר"ר בורג, ורנכד-כרוח ברמה של הניטו המחודד-אירופי, פולט אימרי-שפר על דמוק' רטיה, ברמה של חבר פעיל בחונטה דרום-אמריקאית של קולונלים, שנושא אל-על את רגל הדיקטאטורה בארצם.

כשר הממונה על מישטרת-ישראל, ניצב הר"ר בורג בעמדת מחלל הדמוקרטיה החופש הזכעה בישראל. כמי שמבדיל היום בין זכויות הרוב היהודי ובין חוסר הזכויות של המיעוט הערבי - הוא עשוי מחר לסתום, בהסכם קואליציוני זה או אחר (עם ח"כ ששירא ובלעדי), את פיות הרוב החילוני במדינה, למען המיעוט הדתי והפרויטי שלה.

נועקתי להביא הקדמה זו בשל ידיעה עיתונאית קצרה, שראתה אור בהארץ, תחת הכותרת: "הסופר הערבי ישראלי טאהא יעמד לרץ על פירסום סיפוריו".

בגוף הדיעה נאמר: הסופר מהחמד עלי